

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 687/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou Mgr. Zuzanou Novákovou, advokátska kancelária, Slovenská 84, Prešov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29 C 79/2009 z 27. novembra 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18 Co 13/2016 z 26. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu

k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 29 C 79/2009 z 27. novembra 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 18 Co 13/2016 z 26. júna 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 4. októbra 2017.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú podielovými spoluvlastníkmi pozemku, ktorý bol v minulosti v užívaní Jednotného roľníckeho družstva, ktoré na časti ich pozemku bez ich súhlasu vybudovalo administratívnu budovu s jedálňou. Túto budovu po rozpade poľnohospodárskeho družstva v rámci konkurzného konania nadobudla obchodná spoločnosť, ktorá ju následne previedla na inú, súkromnú osobu, a táto ako výlučná vlastníčka dala budovu späť do nájmu tejto obchodnej spoločnosti, ktorá ju dosiaľ užíva, resp. časť poskytla do podnájmu iným podnikateľským subjektom. Vlastníkom budovy je súkromná osoba, ktorá nemá oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Medzi sťažovateľmi ako vlastníkami pozemku pod stavbou a vlastníkom stavby (budovy) nedošlo k dohode o výške primeraného nájomného, a preto sa obrátili na súd.

Predmetom konania na všeobecných súdoch bol nárok sťažovateľov na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku zastavaného stavbou v rozsahu 72 m² za obdobie od 23. marca 2007 do 23. marca 2009 v sume 819,89 € pre oboch sťažovateľov tak, ako to ustanovil znalec v posudku vyžiadanom sťažovateľmi.

2.1 Rozsudkom okresného súdu č. k. 29 C 79/2009-339 z 23. septembra 2011 bola vlastníčka stavby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) zaviazaná zaplatiť sťažovateľom celkom 641,35 € s tým, že pozemok sa nevyužíval na poľnohospodársky účel.

Uznesením krajského súdu č. k. 1 Co 134/2011-379 z 30. apríla 2012 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie s tým, že rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný a je potrebné odstrániť aj pochybenia, najmä tie, ktoré sa týkajú znaleckého dokazovania.

2.2 Novým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 29 C 79/2009 z 2. júla 2014 po doplnení znaleckých posudkov bola sťažovateľom od žalovanej priznaná čiastka 616,23 € s konštatovaním, že nejde o poľnohospodársky pozemok.

Uznesením krajského súdu č. k. 1 Co 220/2014-631 z 18. decembra 2014 bol rozsudok okresného súdu zrušený ako nepreskúmateľný s tým, že treba jednoznačne ustáliť, či sa na pozemok vzťahuje režim zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov“), lebo od toho závisí výška priznanej náhrady.

2.3 Napokon rozsudkom okresného súdu č. k. 29 C 79/2009-716 z 27. novembra 2015 bola sťažovateľom priznaná celkom suma 222,69 €, z ktorej sa prevažná časť vzťahovala na obdobie do 31. decembra 2007, a za obdobie od 1. januára 2008 do 23. marca 2009 iba suma 0,52 € s poukazom na nutnosť použitia režimu regulovaného nájomného podľa zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov v zmysle záväzného právneho názoru krajského súdu (ktorý však v skutočnosti nebol vyslovený).

Rozsudkom krajského súdu č. k. 18 Co 13/2016-786 z 26. júna 2017 bol rozsudok okresného súdu potvrdený a právoplatným sa stal 21. augusta 2017. Krajský súd pritom odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu na s. 5 – 6, kde sa v skutočnosti nachádza skutkový stav spolu s citáciou stanovísk strán konania.

2.4 Podľa presvedčenia sťažovateľov právoplatnými rozsudkami všeobecných súdov došlo k porušeniu ich označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

Samotná aplikácia zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, ktorý stanovil limit za obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľov, je podľa nich v rozpore s čl. 20 ústavy, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa názoru sťažovateľov, ak by sa aj vychádzalo zo záveru o aplikovateľnosti zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov na daný prípad, aj tak došlo k porušeniu čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Regulácia nájomného podľa tohto zákona totiž

neprimerane obmedzuje vlastnícke právo vlastníka bez poskytnutia primeranej náhrady, ktorá v danom prípade bola ustálená na 0,0014875 € za m² ročne, hoci trhovú hodnotu predstavuje 3 až 5 € za 1 m² ročne, teda asi 3000-krát viac. Záujem vlastníka je v danom prípade podľa sťažovateľov neproporcionálne potlačený na úkor všeobecného cieľa, ktorým je ochrana poľnohospodárskej výroby, hoci túto závery dokazovania nepreukazujú.

Sťažovatelia poukázali aj na to, že v niektorých rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sa konštatovalo porušenie práva na pokojné užívanie majetku vlastníkov pôdy, na ktorých boli zriadené záhradkárske osady, pričom v tejto súvislosti priznané náhrady majetkovej i nemajetkovej ujmy majú rovnaké znaky, aké vyplývajú aj zo zákona o nájme poľnohospodárskej pôdy v znení účinnom od 1. januára 2008, a to minimálne v časti týkajúcej sa pozemkov zastavaných stavbami na poľnohospodárske účely do 24. júna 1991 (Urbárska obec Trenčianske Bohuslavice proti Slovenskej republike, Bitto a spol. proti Slovenskej republike, Rudolfer proti Slovenskej republike).

Podľa názoru sťažovateľov v skutočnosti tento režim ani nebolo dôvodné použiť, keďže žalovaná, ktorá je vlastníkom budovy, je súkromnou osobou – nepodnikateľom a poskytla budovu do nájmu obchodnej spoločnosti, ktorá v žalovanom období nemala v predmete svojho podnikania poľnohospodársku výrobu. Sporný pozemok, za užívanie ktorého sa vydanie bezdôvodného obohatenia požadovalo, je súčasťou plôch pre priemyselnú výrobu a sklady, ako to vyplýva z potvrdenia mesta Prešov z 20. októbra 2009.

Podľa presvedčenia sťažovateľov vo veci došlo aj k porušeniu čl. 6 dohovoru, keďže všeobecné súdy neposkytli odpoveď na námietky sťažovateľov týkajúce sa neaplikovateľnosti zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov na daný prípad.

Samotná skutočnosť, že pozemok bol zastavaný stavbou, ktorú užívalo poľnohospodárske družstvo ako jedáleň, resp. kancelárie do 24. júna 1991, podľa sťažovateľov nie je sama osebe relevantná bez ďalších rozhodujúcich skutočností, lebo v zmysle § 7 a § 9 zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov musí byť súčasne splnená podmienka, podľa ktorej pozemok slúži na vykonávanie poľnohospodárskej činnosti riadnym spôsobom. Zároveň podľa § 17 je nájomca, teda v danom prípade

v pôvodnom konaní žalovaný, povinný prevádzkovať podnik vo vlastnom mene bez možnosti prenechať ho do podnájmu. S poukazom na tieto ustanovenia podľa názoru sťažovateľov preto nemožno na daný právny vzťah aplikovať zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov, ktorého jednoznačnou úlohou je ochrana subjektov vykonávajúcich poľnohospodársku prvovýrobu, nie teda subjektov, ktoré v priestoroch bývalých poľnohospodárskych družstiev vykonávajú inú podnikateľskú činnosť s tým, že nehnuteľnosti sú účelovo prevedené na fyzickú osobu – nepodnikateľa.

Prijatím výkladu, ktorý si osvojili všeobecné sudy, by bol podľa sťažovateľov napríklad aj pozemok pod budovou „Ministerstva poľnohospodárstva“ ako administratívneho centra poľnohospodárov pozemkom spadajúcim pod režim zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, ak by bola táto budova postavená do 24. júna 1991, hoci sa nachádza v centre hlavného mesta.

2.5 Sťažovatelia požadujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu vlastníckeho práva a čl. 1 ods.1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a občianskych slobôd na ochranu vlastníckeho práva a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo, aby ich záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o ich občianskych právach , rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 29 C 79/2009-716 zo dňa 27.11.2015 v rozsahu priznania náhrady bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti sťažovateľov v období od 01.01.2008 do 23.03.2009 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18 Co 13/2016-786 zo dňa 26.06.2016 v rozsahu potvrdenia náhrady bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti sťažovateľov v období od 1.1.2008 do 23.3.2009 porušené boli.

2. Rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 29 C 79/2009-716 zo dňa 27.11.2015 v rozsahu priznania náhrady bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti sťažovateľov v období od 1.1.2008 do 23.3.2009 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 18 Co 13/2016-786 zo dňa 26.06.2016 v rozsahu potvrdenia náhrady bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti sťažovateľov v období od 1.1.2008 do 23.3.2009.

sa rušia a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. *Sťažovateľom v 1. a 2. rade sa priznáva spoločne a nerozdielne finančné zadostučinenie vo výške 2.000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je im Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Od uplynutia uvedenej lehoty až do vyplatenia budú k uvedenej sume pripočítané úroky z omeškania ktorých výška je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.*

4. *Sťažovateľom v 1. a 2. rade sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 120,38 €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť na účet ich právnej zástupkyňi Mgr. Zuzany Novákovej, Advokátska kancelária, Slovenská 84, 080 01 Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

II.

3. Z uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co 220/2014-631 z 18. decembra 2014 vyplýva, že ním bol zrušený rozsudok okresného súdu č. k. 29 C 79/2009-598 z 2. júla 2014. Podľa názoru krajského súdu v predmetnej veci je kľúčovou otázkou pre správne vyriešenie sporu posúdenie toho, či pozemok, ktorý je predmetom konania (výška bezdôvodného obohatenia vyplývajúca z jeho užívania žalovanou), je pozemkom zastavaným stavbou na poľnohospodárske účely do 24. júna 1991 v zmysle § 1 ods. 2 písm. b) zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, a ak je to tak, potom ako je potrebné postupovať pri výpočte nájomného za takýto pozemok, ktoré sa rovná výške bezdôvodného obohatenia na strane užívateľa pozemku za situácie, že nájomná zmluva s vlastníkom pozemku nebola uzavretá. Je nutné konštatovať, že okresný súd jednoznačne neuviedol, či predmetný pozemok sa má považovať za pozemok zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely do 24. júna 1991, hoci výsledky vykonaného dokazovania tomu nasvedčujú. Samotný okresný súd konštatuje, že budova umiestnená na predmetnom pozemku bola postavená ako administratívna budova pre Jednotné roľnícke družstvo Nižná Šebastová so spôsobom využitia ako kancelárske priestory a priestory na stravovanie.

4. Z rozsudku krajského súdu č. k. 18 Co 13/2016-786 z 26. júna 2017 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 29 C 79/2009-516 z 29. júla 2013.

Podľa konštatovania krajského súdu okresný súd v napadnutom rozsudku ustálil, že sporný pozemok je zastavaný stavbou, ktorá bola postavená pre účely „JRD“ do 24. júna 1991, pričom stavbou na poľnohospodárske účely je objekt, ktorého spôsob využívania súvisí s poľnohospodárskou výrobou. Prevažne ide o maštale, silážne jamy, sklady poľnohospodárskej techniky, sklady plodín, parkovacie plochy, ale aj administratívnu budovu. Práve preto žalovaná žiadala, aby bezdôvodné obohatenie bolo určené podľa § 10 ods. 1 zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, podľa ktorého výška nájomného je najmenej 1 % z hodnoty poľnohospodárskej pôdy určenej podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, pričom podrobnosti o určení hodnoty pozemkov sú stanovené vo vyhláske Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich na účely pozemkových úprav. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku sťažovateľov žalovanou za obdobie od 1. januára 2008 do 23. marca 2009 okresný súd postupoval v zmysle právneho názoru krajského súdu, ktorý poukázal na zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov, podľa ktorého v znení účinnom od 1. januára 2008 sa za pozemok pre poľnohospodárske účely považuje aj pozemok zastavaný stavbou pre poľnohospodárske účely postavenou do 24. júna 1991, pričom považoval za nepochybné, že stavba je vo vlastníctve žalovanej. Vzhľadom na skutočnosť, že stavba vo vlastníctve žalovanej zasahuje do pozemku tvoriaceho podielové spoluvlastníctvo sťažovateľov v rozsahu 72 m², výška bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1. januára 2008 do 23. marca 2009 predstavuje celkom sumu 0,52 €.

Podľa názoru krajského súdu pre rozhodnutie vo veci bolo rozhodujúce vychádzať z predchádzajúceho uznesenia krajského súdu a z platnej právnej úpravy, ktorá sa vzťahovala na príslušné obdobie. Preto postup okresného súdu považoval za správny a v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie jeho rozsudku.

III.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy, čl. 6 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu smeruje proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 29 C 79/2009 z 27. novembra 2015, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovatelia využili možnosť podať proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

8. Sťažnosť vo zvyšnej časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho

základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

10. Jadrom námietok sťažovateľov je skutočnosť, že za obdobie od 1. januára 2008 do 23. marca 2009 považovali všeobecné súdy ich pozemok za pozemok na poľnohospodárske účely v zmysle zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov v znení účinnom od 1. januára 2008, v dôsledku čoho pri stanovení peňažnej náhrady za užívanie pozemku bez právneho dôvodu vychádzali z platnej cenovej regulácie. Sťažovatelia primárne zdôrazňujú, že podľa ich presvedčenia pozemok nemal byť právne kvalifikovaný ako pozemok na poľnohospodárske účely. V prípade, ak by sa dospelo k názoru, že išlo o pozemok na poľnohospodárske účely, namietajú, že samotné príslušné ustanovenie zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, ktoré cenu nájmu

neproporcionálne reguluje (na škodu sťažovateľov ako vlastníkov), treba považovať za nesúladne s čl. 20 ústavy, resp. s čl. 1 dodatkového protokolu. V tomto smere odkazujú na viaceré rozhodnutia ESLP. Napokon sú tiež presvedčení, že ani pri prezumovanom ústavnom súlade príslušných ustanovení zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov neprichádzalo do úvahy poskytnúť žalovanej ochranu v podobe regulovanej ceny, ktorá je 3000-násobne nižšia než primeraná cena.

11. Podľa názoru ústavného súdu treba závery všeobecných súdov považovať za dostatočné a presvedčivé. Nejavia sa ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené. Samotná skutočnosť, že sťažovatelia majú na vec odlišný názor, neznamená porušenie ich označených práv.

V konaní bolo medzi stranami nesporné, že predmetný pozemok bol zastavaný stavbou postavenou Jednotným roľníckym družstvom Nižná Šebastová do 24. júna 1991, pričom z užívacieho hľadiska išlo o kancelárske a jedálenské priestory tohto družstva. Podľa sťažovateľov tieto skutočnosti same osebe nie sú relevantné bez ďalších rozhodujúcich skutočností, lebo v zmysle § 7 a § 9 zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov musí byť súčasne splnená aj podmienka, že pozemok slúži na vykonávanie poľnohospodárskej činnosti riadnym spôsobom, pričom podľa § 17 je nájomca (v danom prípade žalovaná) povinný prevádzkovať podnik vo vlastnom mene bez možnosti prenechať ho do podnájmu. Podľa názoru sťažovateľov práve s poukazom na tieto ustanovenia zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov nemožno tento právny predpis na daný právny vzťah aplikovať.

Treba uviesť, že všeobecné súdy dostatočným spôsobom vysvetlili, že kým do 31. decembra 2007 predmetný pozemok nebol poľnohospodárskym pozemkom v zmysle zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, zatiaľ v dôsledku novelizácie s účinnosťou od 1. januára 2008 už bolo potrebné považovať pozemok za poľnohospodársky, a to v dôsledku toho, že bol zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely, ktorá bola postavená do 24. júna 1991. Uvedenou novelizáciou došlo k rozšíreniu právnej definície pozemkov považovaných za poľnohospodárske pozemky. Preto sa javí ako logické, že pri ustálení výšky bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej (ktoré sa v zásade rovná výške

nájomného požadovateľného v prípade, ak by došlo k uzavretiu zmluvy o nájme) bolo potrebné vzhľadom na legislatívnu zmenu z cenového hľadiska rozlišovať medzi obdobím do 31. decembra 2007 a obdobím od 1. januára 2008.

V súvislosti s námietkou sťažovateľov, podľa ktorej treba samotný zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov považovať za rozporný s čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, a to v súvislosti s cenovou reguláciou výšky nájmu za poľnohospodárske pozemky (ktorú sťažovatelia považujú za celkom neproporcionálnu na škodu vlastníka pozemku), ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia vlastne namietajú nesúlad príslušných ustanovení zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov s ústavou, resp. dodatkovým protokolom.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) v spojení s čl. 131 ods. 1 ústavy o súlade zákonov s ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom rozhoduje ústavný súd v pléne. Naproti tomu v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 v spojení s čl. 131 ods. 2 ústavy rozhoduje ústavný súd v trojčlenných senátoch. Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov môže v zmysle čl. 130 ods. 1 ústavy podať najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd, generálny prokurátor, predseda Súdnej rady Slovenskej republiky, verejný ochranca práv a Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky.

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že sťažovatelia nie sú oprávnení podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy, resp. ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže posudzovať otázku súladu zákona s ústavou, resp. medzinárodnou zmluvou o ľudských právach. Ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí vychádzať s prezumpcie ústavnosti zákona a môže posudzovať iba otázku ústavnej konformnosti výkladu a aplikácie zákona.

Navyše treba poznamenať, že hoci sťažovatelia považujú cenovú reguláciu týkajúcu sa výšky nájomného v prípade nájmu poľnohospodárskych pozemkov za nesúladnú

s ústavou a dodatkovým protokolom, napriek tomu z ich tvrdení, ale ani z predložených listinných dôkazov nevyplýva, že by iniciovali v konaní vedenom okresným súdom, prípadne v odvolacom konaní, aby všeobecný súd postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku konanie prerušil a podal návrh ústavnému súdu na vyslovenie nesúlady príslušných ustanovení zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov s ústavou, resp. dodatkovým protokolom, hoci práve všeobecný súd je jedným z tých oprávnených subjektov, ktoré môžu podať návrh na začatie konania v súlade právnych predpisov.

12. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

13. *Nad rámec uvedené ústavný súd poznamenáva, že v preskúvaných veciach je predmetom sporu nárok sťažovateľov na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku zastavaného stavbou v sume 819,89 € pre oboch sťažovateľov, t. j. z hľadiska predmetu sporu ide v danom prípade o tzv. bagateľnú vec. Za okolností danej veci už samotný predmet sporu v napadnutom konaní zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní. Ak totiž Civilný sporový poriadok vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú charakteristické pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08), pričom v napadnutej veci nejde o takýto prípad.*

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017